

ВЕГЕШ
Микола
Миколайович

Народився 28 листопада 1962 р. у смт Міжгір'я Міжгірського району Закарпатської області. Із службовців. Кандидат (1994), доктор (1999) історичних наук; доцент (2000), професор (2001). Академік Міжнародної Слов'янської академії наук (1999), АН вищої школи України (2006) та АН вищої освіти України (2008). Відмінник освіти України (2007).

Лауреат премій ім. В.С. Ґренджі-Донського (1993) та акад. І.П. Крип'якевича (1996).

Закінчив історико-педагогічний факультет Івано-Франківською державного педагогічного інституту ім. В.С. Стефаника (тепер Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника) (1984) та аспірантуру по кафедрі історії України Ужгородського державного (тепер національний) університету (1994). У березні 1994 р. захистив кандидатську дисертацію „Карпатська Україна в 1938-1939 рр.: соціально-економічні і політичні аспекти” (наук. кер. – проф. В.Є. Задорожний), а у вересні 1998 р. – докторську дисертацію „Закарпаття в контексті центральноєвропейської політичної кризи напередодні Другої світової війни”.

Трудову діяльність розпочав у 1984 р. вчителем історії та суспільствознавства Синевирської СШ, що на Міжгірщині. З листопада 1993 р. працює в Ужгородському університеті – асистентом (1993-1994) та доцентом (1994-1997) кафедри історії України; доцентом (1997-2000), професором (2000-2002) та завідувачем (з 2002 р.) кафедри політології; деканом історичного факультету (2004-2005). З квітня 2005 р. – ректор Ужгородського національного університету. Крім того, працював за сумісництвом директором Інституту карпатознавства УжНУ (2000-2004). З травня 2009 р. – директор Науково-дослідного інституту політичної регіоналістики (м. Ужгород). Нагороджений орденом „За заслуги” III і II

ступенів (2007 і 2009), Почесною грамотою Верховної Ради України (2007), Грамотою Верховної Ради України (2004).

Досліджує переважно події 1938-1939рр. на Закарпатті (соціально-економічний і політичний розвиток Карпатської України, її зовнішня політика, формування Карпатської Січі, підготовка і проведення виборів до Союму, участь українців Східної Галичини, Північної Буковини і Наддніпрянської України в державотворчих змаганнях закарпатців, діяльність найвищого законодавчого органу новопроголошеної держави, битва на Красному полі, окупація Закарпаття гортистською Угорщиною тощо).

Викладав нормативні курси: „Історія України”, „Політологія”, „Зовнішня політика України”, „Методика викладання політичних дисциплін” та спецкурс „Суспільно-політичні процеси на Закарпатті в 20-30-х рр. ХХ ст.”

Пр.: Велич і трагедія Карпатської України. – Ужгород, 1993; Карпатська Україна (1938-1939): соціально-економічний і політичний розвиток. – Ужгород, 1993; Августин Волошин. – Ужгород, 1994/1995 (у співавт.); Нариси історії Закарпаття: У 3 т. – Ужгород, 1995. – Т.ІІ (у співавт.); Карпатська Україна в міжнародних відносинах (1938-1939). – Ужгород, 1997; (у співавт.); Карпатська Україна 1938-1939 років у загальноєвропейському історичному контексті: У 2 т. – Ужгород, 1997; Міжнародне становище Карпатської України (1938-1939 рр.). – Ужгород, 1997 (у співавт.); Українці Румунії (Мараморощини): проблеми соціально-економічного та політичного розвитку (1918 – 1944). – Ужгород, 1997 (у співавт.); Громадсько-політична, церковна і культурно-освітня діяльність митрополита Андрея Шептицького. – Ужгород, 1998 (у співавт.); Історичні дослідження. – Ужгород, 2000-2001. – Т.І-VII; Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918-1939). – Ужгород, 1998 (у співавт.); Нариси історії національно-визвольного руху в Галичині та Волині напередодні і в роки Другої світової війни (1939 – 1944). – Ужгород, 1998; Угорська іредента на Закарпатті між двома світовими війнами (1918-1939 рр.). – Ужгород, 1998 (у співавт.); Вони боролися Карпатську Україну: Нариси історії національно-визвольної боротьби закарпатських українців. – Ужгород, 2002 (у співавт.); Національно-визвольні змагання українців Східної Галичини і Закарпаття в 1918 – 1950 рр. ХХ ст. – Ужгород, 2003 (у співавт.); Сторінки історії Закарпаття: історичні статті, есе, історико-біограф. нариси. – Бухарест, 2003 (у співавт.); Августин Волошин і Карпатська Україна. – Львів-Хуст, 2004; Августин Волошин: Життя і помисли президента Карпатської України. – Ужгород, 2005 (2-ге вид., доп. – 2009; у співавт.); Історія і політика: В 4-х т. – Ужгород, 2005; Августин Волошин. Нові документи і матеріали про життя і смерть президента Карпатської України. – Ужгород, 2006; Академік Володимир Грабовецький – визначний історик України. – Вид. 2-е, доп. – Івано-Франківськ, 2006; Велич і трагедія Карпатської України. – Ужгород, 2007; Карпатська Україна в портретах. – Ужгород, 2007; Світ історії. – Ужгород, 2007; Карпатська Україна в контексті українського державотворення: Навч. посіб. – Ужгород, 2008 (у співавт.); Політологія: Підруч. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К., 2008 (у співавт.); Карпатська Україна на шляху державотворення. – Ужгород, 2009 (у співавт.).

Лит.: Токар М. Професор Микола Вегеш: Біобібліогр. покажч. – Ужгород, 2002; Токар М. У пошуках істини про Карпатську Україну: Біобібліогр. покажч. праць професора Миколи Вегеша про Карпатську Україну. – Ужгород, 2009; Magocsi P.R. Vegesh Mykola// Encyclopedia of Rusyn history and culture/ Paul Robert Magocsi and Ivan Pop editors. – Toronto; Buffalo; London, 2002. – P.429; Вегеш Микола// Лауреати премії імені академіка Івана Крип'якевича. – Івано-Франківськ, 2005. – С.12; Вегеш Микола Миколайович// Наукова еліта Закарпаття: Д-ри наук, проф. Ужгород. нац. ун-ту. – Ужгород, 2005. – С.25-26; Вегеш Микола Миколайович// Під покровительством музи Каю: Іст. ф-ту Ужгород. нац. ун-ту – 60 років. – Ужгород, 2005. – С.60-64, 154-157; Грабовецький В.В. Вегеш Микола Миколайович// Енциклопедія Сучасної України. – К., 2005. – Т.4. – С.181; Вегеш Микола Миколайович// Вегеш М., Остапець Ю. Світ політології: Навч.-метод. посіб. – Ужгород, 2006. – С.390-392; Микола Вегеш: вчений, політик, людина. – Ужгород, 2008; Федюк С.Д. Вегеш Микола Миколайович// Енциклопедія Закарпаття: визначні особи ХХ ст. – Ужгород, 2007. – С.66-67; Микола Вегеш// Неділя. Топ – 50: Найшляхетніші люди Закарпаття. 2008. – [Ужгород, 2008]. – С.31.